

Zzp'ers blijven het politieke kind van de rekening

Het is opmerkelijk om te zien hoezeer zelfstandigen door het kabinet (en een grote meerderheid van politici) als een probleemgroep worden beschouwd. Terecht, in de zin dat de grote en almaar groeiende groep (schijn)zzp'ers om een nieuwe aanpak vraagt. Maar dat kan niet een aanpak zijn waarbij (schijn)zelfstandigen minder rechten hebben dan werknemers en tegelijkertijd hun kleine 'fiscale voordelen' moeten inleveren.

zelf schuld draagt aan het fenomeen. Om een herkenbaar voorbeeld uit de culturele wereld te noemen: gemeentelijke muziekschool na muziekschool werd de afgelopen jaren 'geprivatiseerd', waarbij de voormalige werknemers meestal als zelfstandig ondernemer voor minder geld hetzelfde werk bleven doen. Bij een veelheid van door de overheid gesubsidieerde culturele instellingen staat de overheid het schijn-zzp'er-schap al jaren oogluikend toe.

Wat waren ook al weer de belangrijkste criteria voor een zelfstandige? Er mag geen gezagsverhouding zijn, men moet het werk op zelfgekozen tijden kunnen verrichten en men moet zich kunnen laten vervangen, zolang de gevraagde dienst geleverd wordt. Leg elke remplaçant bij elk orkest naast deze criteria. Op geen enkele wijze voldoet hij of zij eraan. Zo ook in de Bouw en in vele andere sectoren in Nederland.

Zoals zo vaak heeft de politiek een dilemma: als subsidiegever eisen stellen aan eerlijk werkgever- en opdrachtgeverschap en dat daadwerkelijk handhaven, kan gepaard gaan met pijnlijke keuzes en – erger nog –: een prijskaartje. In het eigen optreden als werk- en opdrachtgever evenzeer.

Liever neemt men daarom maatregelen die geen geld kosten en van daadkracht lijken te getuigen: "Wij zetten in op het verkleinen van de verschillen tussen werkgevers en werknemers." Niet ten positieve, viel ook bij de corona-steunpakketten op. Niet als het gaat om het uitgeven van geld; het verschil tussen werknemers en zzp'ers werd in coronatijd door de overheid eerder bevestigd en vergroot dan verkleind. Wel als het gaat om het uitgeven of ontvangen van geld: laten we de zelfstandigenaftrek maar verlagen. Goedkoop beleid kortom, in elke betekenis van het woord. De zzp'er blijft het letterlijke kind van de rekening. Nederland en zeker zelfstandig Nederland verdient beter.

Erwin Angad-Gaur

illustratie: Robert Swart

De overheid en de politiek hinken opzichtig op twee gedachten. De denkrichting van minister Wiebes, die een ondernemer verantwoordelijk acht voor zijn eigen ondernemersrisico – een van de redenen voor de zelfstandigenaftrek –, maar het probleem van het grote aantal 'schijn-zzp'ers' en gedwongen zelfstandigen op wil lossen door 'het verschil tussen werknemers en zzp'ers te verkleinen. Een reëel probleem op zich: werknemers die zich in niets onderscheiden van collega's in dienstverband, maar met minder rechten. Onderdeel van de zo moderne 'flexibele schil' waar elke grotere onderneming graag mee werkt.

Dat fenomeen, de werknemer die gedwongen als zelfstandige moet fungeren en door zijn status als zelfstandige rechteloos gemaakt wordt en die geen cao-rechten heeft en de

wettelijke bescherming van werkenden in dienstverband, verdient een harde aanpak. Maar telkens opnieuw schrikt de politiek terug van de enige maatregelen die werkelijk een verschil zouden maken: handhaving bij de opdrachtgever/werkgever; bij de partij die belang heeft bij het ontnemen van de arbeidsrechtelijke beschermingen van een dienstverband. In plaats daarvan zoekt de regering steevast naar middelen om het zzp'er-schap nog onaantrekkelijker te maken. Nu opnieuw, zoals uit de voornemens op Prinsjesdag bleek, door in te zetten op verlaging van de zelfstandigenaftrek. Daarmee straft de regering de 'echte' zelfstandigen, tezamen met de 'gedwongen zzp'er', die er niet minder gedwongen zelfstandige door zal blijven. Het is pijnlijk om te zien hoezeer de overheid, als subsidiegever en als werkgever,